

UNIVERSITEIT TWENTE.

Alcoholgebruik bij studenten;
de rol van cognities, stemming en drink motieven.

Auteur: Nora Saghir

Studentnummer: s0128813

Bachelorthese Veiligheid & Gezondheid

Faculteit: Gedragwetenschappen

Opleiding: Psychologie

Datum: Januari 2011

Plaats: Enschede

Begeleiders: 1e: dr. M. E. Pieterse

2e: dr. H. Boer

Samenvatting

In dit onderzoek is onderzocht welke rol cognities, stemming en drink motieven spelen bij het alcoholgebruik van studenten. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen zwaar drinken en binge drinken. De 76 respondenten hebben een online vragenlijst ingevuld die al deze constructen meet. Als eerste zijn correlaties uitgevoerd om te zien welke constructen met elkaar correleren, daarna zijn hiërarchische regressieanalyses uitgevoerd om te kijken in hoeverre de constructen het gedrag bepalen. Uit de resultaten kwam naar voren dat vooral de expliciete cognities een belangrijke voorspellende waarde hebben bij het verklaren van gedrag en dat bij deze groep vooral het Social drink motief van belang is bij alcoholgebruik.

Abstract

This study examined what role cognitions, mood and drinking motives play in the alcohol consumption of students. A distinction was made between heavy drinking and binge drinking. 76 subjects completed an online questionnaire that measured these constructs. First correlations were used to see which constructs correlate with each other, and then hierarchical regression analysis was used to see to what extent these constructs determine behavior. The results showed that cognitions have a predictive value in explaining behavior, especially explicit cognition and that the Social drinking motive is particularly important in alcohol use.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1. Algemeen.....	4
1.2. Gevolgen.....	4
1.3. Theorieën.....	5
1.4. Cognities.....	6
1.5. Drinking motives.....	7
1.6. Mood.....	9
1.7. Onderzoeksvragen.....	9
2. Methoden.....	11
2.1. Proefpersonen.....	11
2.2. Procedure.....	11
2.3. Vragenlijsten.....	11
2.3.1 Demografische variabelen.....	12
2.3.2 Zin aanvul test.....	12
2.3.3 Panas.....	12
2.3.4 DMQ-SF-R.....	13
2.3.5 Alcoholgebruik.....	13
2.3.6 Attitude.....	14
2.3.7 Intentie.....	14
2.4. Data-analyse.....	14
3. Resultaten.....	15
3.1. Beschrijvende variabelen.....	15
3.2. Correlaties.....	16
3.3. Hiërarchische regressieanalyse.....	22
3.3.1 Moderatie.....	24
4. Discussie.....	25
5. Referenties.....	30
6. Bijlagen.....	33
6.1. Vragenlijst.....	33

1. Inleiding

1.1. Algemeen

In Europa wordt het meeste alcohol gebruikt in vergelijking met de rest van de wereld. Europeanen drinken ongeveer tweeënhalf keer zoveel alcohol als mensen in de rest van de wereld (Anderson & Baumberg, 2006). Volgens het Centraal bureau voor de Statistiek drinkt in Nederland 79.8% van de bevolking wel eens alcohol (CBS, 2009).

1.2. Gevolgen

Het is bekend dat het drinken van veel alcohol kan leiden tot alcohol afhankelijkheid, maar het is ook schadelijk voor de gezondheid. Alcoholgebruik leidt niet alleen tot schade van veel belangrijke organen, maar hangt ook samen met veel verschillende lichamelijke en psychische aandoeningen zoals, kanker, hartziekten en neuro-psihiatrische aandoeningen (Anderson & Baumberg, 2006). Voor de meeste aandoeningen geldt hier; hoe vaker alcohol wordt gedronken, hoe groter het risico op deze aandoeningen. Niet alleen alcoholafhankelijkheid, maar ook zwaar drinken en binge drinken verhogen de kans op dergelijke aandoeningen.

In 2007 was de totale ziektelast in Nederland voor alcoholafhankelijkheid onder volwassenen tussen 18 en 65 jaar, uitgedrukt in DALY's ('Disability-Adjusted Life-Years'), 61.100. (Hoeymans, Melse & Schoemaker, 2010) Het aantal DALY's is het aantal gezonde levensjaren dat een populatie verliest door ziekten.

Over alcoholafhankelijkheid bij jongeren zijn geen recente cijfers bekend, maar het is wel bekend dat hoe jonger mensen beginnen met het drinken van alcohol, hoe groter het risico op het ontwikkelen van alcoholafhankelijkheid op latere leeftijd. In Nederland heeft ruim de helft van de twaalfjarigen ooit alcohol gedronken en onder zestienjarigen is dit ruim 90% (Monshouwer, Verdurmen, van Dorsselaer, Smit, Gorter & Vollebergh, 2008).

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS, 2009), zitten de meeste zware drinkers in de leeftijdscategorie van 15 tot 25 jaar, namelijk 17,6% in het jaar 2009. Er is sprake van zwaar drinken bij vrouwen wanneer er meer dan 14 glazen alcohol per week wordt gedronken, bij mannen is dit meer dan 21 glazen per week. Een andere vorm van overmatig alcoholgebruik is binge drinken, dit betekent in een korte tijd een grote hoeveelheid alcohol drinken (5/6 glazen). Het is bekend dat binge drinken voorkomt bij jongeren.

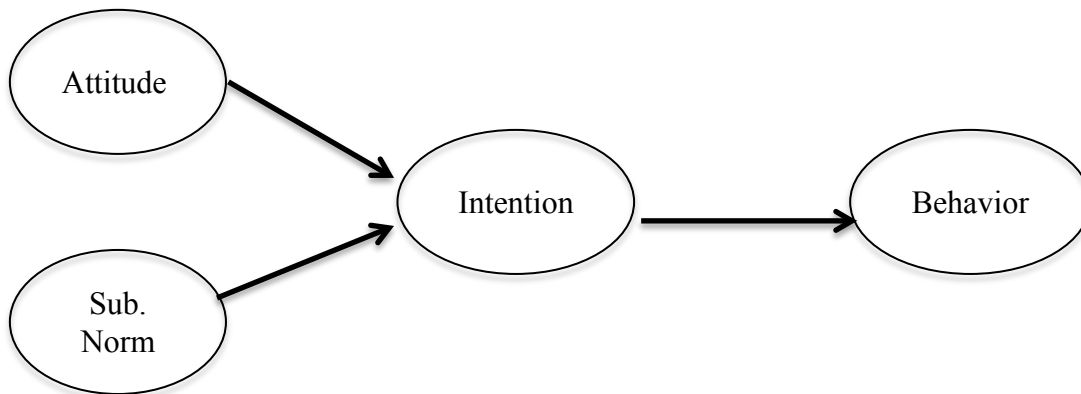
Bovenstaande cijfers zijn een goede aanleiding om te vragen, waarom drinken jongeren veel?

1.3. Theorieën

Er zijn verschillende attitude-behavior modellen die alcoholgebruik proberen te verklaren. Twee daarvan zijn de Theory of Reasoned Action (TRA) en de Theory of Planned Behavior (TPB). De Theory of Reasoned Action verklaart hoe attitudes - tegenover een bepaalde actie - gedrag verklaren (Fishbein & Ajzen, 1975). Volgens deze theorie is de intentie tot het verrichten van een bepaald gedrag de beste voorspeller van gedrag. Om tot deze intentie te komen zijn twee factoren van belang, namelijk attitudes en subjectieve normen. Intentie wordt namelijk bepaald door de attitude en subjectieve normen ten opzichte van het gedrag (figuur 1). Een attitude is een globale evaluatie van een individu die betrekking heeft op een object en invloed heeft op gedachten, acties en gedrag. Subjectieve normen zijn wat iemand denkt dat anderen van je verwachten en de motivatie om aan deze normen te voldoen (Fishbein, 1980).

Figuur 1

Theory of Reasoned Action (Fishbein & Ajzen, 1975)

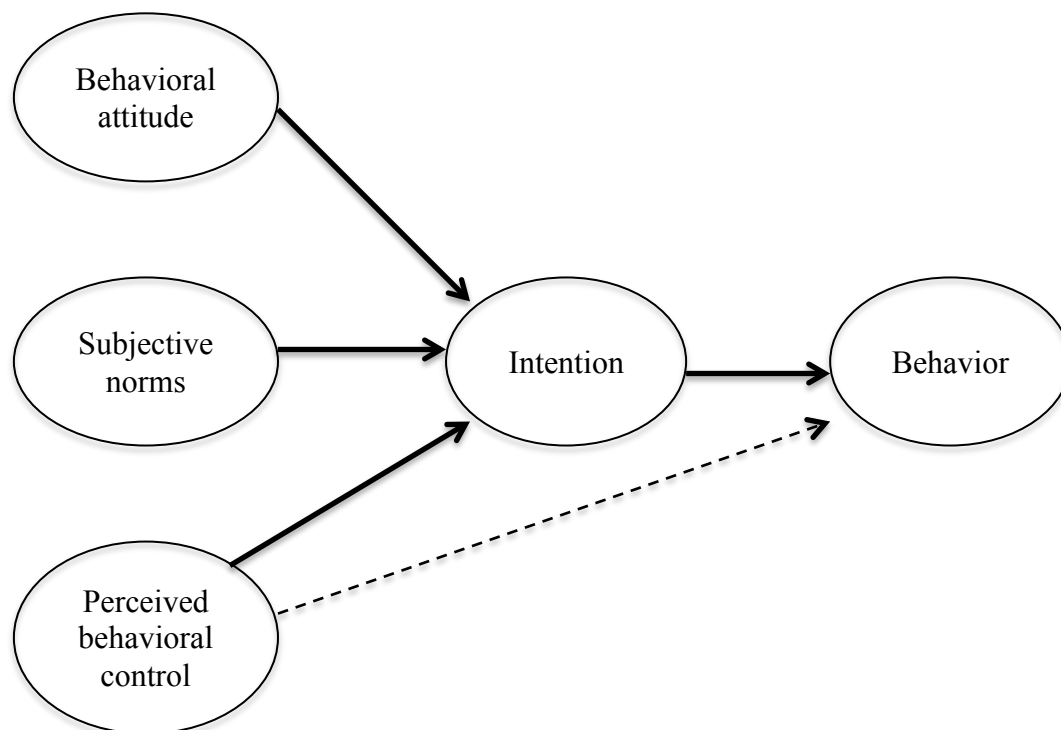


In 1985 werd de TRA uitgebreid. Dit uitgebreide model is geschikt voor doelbewust en niet-doelbewust gedrag. In beide theorieën staat intentie centraal en is het de directe determinant van het gedrag.

In TRA wordt intentie gezien als een functie van de attitude en subjectieve normen. De Theory of Planned Behavior (figuur 2) voegt perceived control (waargenomen gedragscontrole) toe als een derde determinant van intentie (Ajzen, 1985). Waargenomen gedragscontrole betekent in hoeverre iemand zich in staat acht een bepaald gedrag uit te voeren.

Literatuur suggereert dat attitudes, subjectieve normen en intenties belangrijke voorspellers zijn van alcoholgebruik bij adolescenten (Marcoux & Shope, 1997). Deze variabelen zijn opgenomen in de TRA en zijn door Laflin, Moore-Hirschl, Weis & Hayes (1994) gebruikt om drugs en alcoholgebruik te voorspellen bij middelbare scholieren en studenten. Het belangrijkste verschil tussen TRA en TPB is dat de TPB het concept waargenomen gedragscontrole bevat.

Figuur 2
Theory of Planned Behavior (Ajzen, 1985)



1.4. Cognities

In de afgelopen jaren hebben alcohol-gerelateerde cognities veel aandacht gekregen in verschillende psychologische theorieën over alcoholgebruik. Om een beter beeld te krijgen over de processen die van invloed zijn bij alcoholgebruik is er onderscheid gemaakt tussen expliciete en impliciete cognities (Wiers, et al., 2007). Expliciete cognities zijn cognities waar we bewust van zijn en die we zelf onder controle hebben, dit wil zeggen dat mensen zich bewust zijn van wat de oorzaken zijn van hun eigen gedrag. Om deze cognities te meten worden mensen direct gevraagd over hun attitude (houding), beliefs (overtuigingen), expectancies (verwachtingen) etc. tegenover alcohol. Impliciete cognities

daarentegen, zijn automatisch en onbewust. Ze zijn dus niet beschikbaar voor introspectie. Deze cognities zijn associaties in het geheugen die cognitieve en affectieve processen automatisch beïnvloeden. De algemene veronderstelling – in het kader van alcoholgebruik – is dat hoe sterker alcohol wordt geassocieerd met een positieve uitkomst, hoe groter de kans dat er alcohol wordt gedronken. Dit onderscheid tussen expliciete en impliciete cognities is in lijn met dual process modellen die suggereren dat verslavend gedrag ontwikkeld als gevolg van een onbalans tussen automatische, impliciete cognitieve processen en bewuste, expliciete cognitieve processen. Er zijn studies die hebben aangetoond dat zowel expliciete als impliciete cognities in verband worden gebracht met alcoholgebruik bij adolescenten, studenten en volwassenen (Pieters, van der Vorst, Engels & Wiers, 2010).

Er zijn verschillende cognitieve-motivationale constructen benoemd die alcoholgebruik en misbruik zouden kunnen voorspellen, zoals expectancies, attitudes en drink motieven (Wiers, Woerden, Smulders & de Jong, 2002). Zoals eerder al is verteld is een attitude een persoonlijke houding tegenover een bepaald gedrag. Met expectancies wordt bedoeld, het idee dat een bepaald gedrag wel of niet zal leiden tot een bepaalde uitkomst.

Binnen de attitude-behavior modellen, blijkt er aanzienlijke overlap te zijn tussen de attitudes ten opzichte van alcoholgebruik en de alcohol expectancies. Bij beide wordt verondersteld dat ze worden gevormd door directe en indirecte ervaringen met alcohol en zodra deze verworven zijn, ze drinkgedrag verklaren. Dus binnen deze modellen hebben expectancies geen unieke rol in het voorspellen van drinkgedrag, omdat ze worden beschouwd als de cognitieve componenten van attitudes (Wall, Hinson & Mckee, 1998).

Daarom is er in dit onderzoek voor gekozen om de attitudes te meten.

1.5. Drinking Motives

Een andere belangrijke cognitieve-motivationale voorspeller van alcoholgebruik zijn de Drinking Motives.

Om beter inzicht te krijgen over de oorsprong van probleemdrinken, zijn onderzoekers begonnen met het verkennen van de motivaties die ter grondslag liggen bij drinkgedrag (Cooper, Russell, Skinner, & Windle, 1992). Cox en Klinger (1988) kwamen met een model over motivaties bij alcoholgebruik. Dit model stelt dat mensen alcohol drinken om bepaalde gewenste resultaten te krijgen. Door het werk van Cox en Klinger (1988) uit te breiden, kwam Cooper (1994) met een vier-factor model van drink motieven waarin de redenen voor alcoholgebruik worden beschreven aan de hand van twee dimensies; bekrachtiging (positief /

negatief) en bron (intern / extern). In het model van Cooper (1994) wordt er onderscheid gemaakt tussen vier drinkmotieven:

- Social: drinken om een sociale beloning te krijgen
- Enhancement: om je positieve stemming te verbeteren
- Coping: om te gaan met negatieve emoties
- Conformity: om sociale afwijzing te voorkomen.

Tabel 1

Drinking Motives (Cooper, 1994)

	Positief	Negatief
Intern	Enhancement	Coping
Extern	Social	Conformity

Volgens Cox en Klinger (1988), zijn drink motieven de meest proximale determinanten van alcoholgebruik. Empirisch onderzoek heeft aangetoond dat de proximale determinanten, die direct invloed hebben op gedrag, gemedieerd worden door de distale determinanten zoals persoonlijkheid, die gedrag indirect beïnvloeden (Kuntsche & Stewart, 2009).

Uit onderzoek met behulp van de Drinking Motives Questionnaire (DMQ) (Cooper et al., 1992) en de herziende versie hiervan (de Revised Drinking Motives Questionnaire (DMQ-R)) (Cooper, 1994) is gebleken dat alle vier motieven unieke aspecten van drinkgedrag voorspellen. Enhancement, Coping en Conformity worden beschreven als risicovolle redenen om te drinken, vanwege het verband met alcohol-gerelateerde problemen. Deze bevindingen suggereren dat als alcoholgebruik wordt gemotiveerd door de wens om negatieve consequenties te vermijden of te ontvluchten, dit een meer maladaptieve reden is in vergelijking met alcoholgebruik dat gericht is op het behalen van positieve prikkels of beloningen (Cooper, 1994).

Met betrekking tot de bron dimensie, suggereerde Cooper et al. (1992) dat de interne gemotiveerde drinkers waarschijnlijk vaker alcohol drinken om hun persoonlijke behoeften te vervullen dan de externe gemotiveerde drinkers. Dit zou de hogere alcoholniveaus bij Coping en Enhancement gemotiveerde drinkers kunnen verklaren. Bovendien suggereerde Cooper, Frone, Russel & Mudar (1995) dat drink motieven een deel van de associaties tussen expliciete cognities en drinkgedrag mediëren.

Kortom, er is bewijs dat de verschillende drink-motieven invloed hebben op het gebruik van alcohol bij jongeren en volwassenen.

1.6. *Mood*

Om alcoholgebruik en misbruik beter te leren begrijpen bij risicogroepen zoals Enhancement, Coping en Conformity drinkers, is het belangrijk om behalve de alcohol gerelateerde cognities ook de affectieve voorgangers van cognities en gedrag te onderzoeken (Grant, Stewart & Birch, 2007). Enhancement (om je positieve stemming te verbeteren) en Coping (omgaan met negatieve emoties) drinken worden namelijk gelinkt aan stemming.

Tot op heden is er weinig onderzoek gedaan naar de relatie tussen alcoholgebruik en de affectieve voorgangers van alcoholgebruik. Een veelbelovende methode om de relatie tussen affectieve cues en alcohol cognities te onderzoeken is door de impact van emoties op cognities te onderzoeken (Birch, Stewart, McKee & Wall, 2004). De term emotie kan op twee manieren worden omschreven, als state (acut) en als trait (chronisch). Emotionele traits (trekken) zijn langdurig en states (staten) zijn de reacties op een bepaald moment en dus tijdelijk (Birch, Stewart & Zack, 2006). De term emotie zal hier ook worden gebruikt als mood (stemming) en affect.

In experimenteel onderzoek met betrekking tot de manipulatie van stemming zijn er duidelijke aanwijzingen van een effect van stemming op alcoholgebruik. Het opwekken van een negatieve stemming, in vergelijking met een neutrale stemming, leidt tot een verhoogde drang om te drinken bij alcoholafhankelijke mensen (Cooney, Litt, Bauer & Gaupp, 1997). Dit zou kunnen betekenen dat stemming ook invloed zal hebben op mensen die aan zwaar of binge drinken doen.

Zoals net al is verteld worden de interne drink-motieven gelinkt aan meer alcoholgebruik. Gezien de definitie van Coping drinkgedrag – verminderen van negatieve emoties - zou je verwachten dat Coping drinkers meer alcohol cognities zouden moeten hebben wanneer ze in een negatieve stemming zitten (Birch et al., 2004). Enhancement drinkers zouden dus meer alcohol cognities moeten hebben wanneer ze in een positieve stemming zitten.

Het is dus belangrijk om te onderzoeken hoe cognities, stemming en drink motieven alcoholgebruik kunnen beïnvloeden.

1.7. *Onderzoeksvragen*

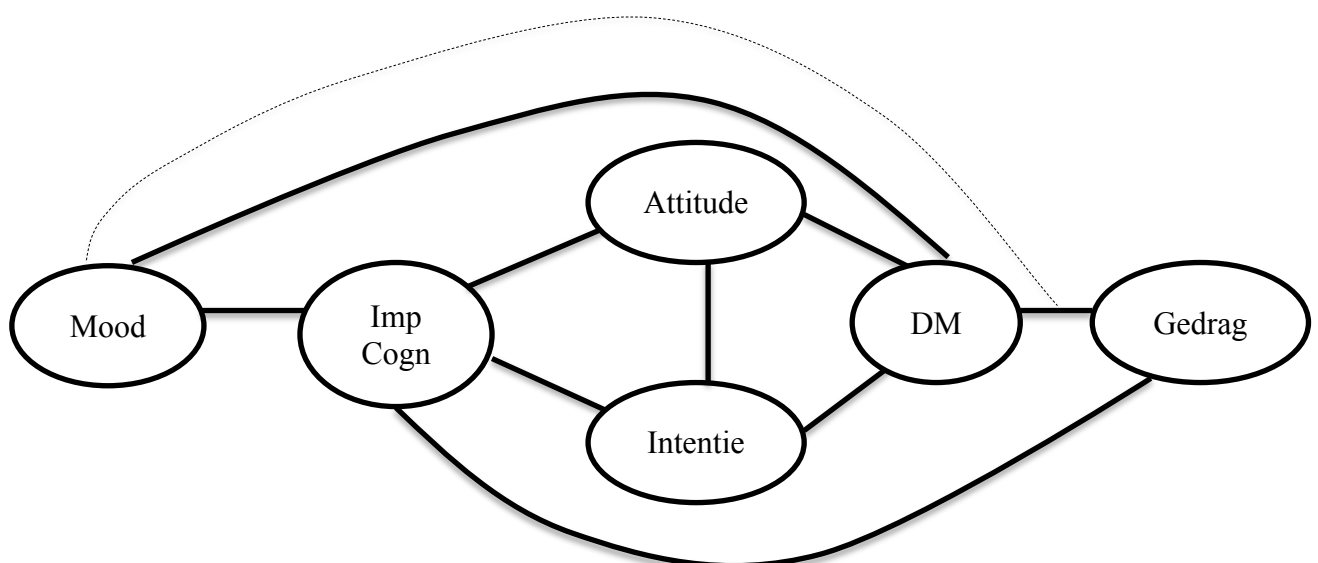
In dit onderzoek wordt er gekeken naar het alcoholgebruik bij studenten. Er is gekozen voor studenten, omdat volgens Maalsté (2000) studenten gemiddeld meer drinken dan hun niet-studerende leeftijdsgenoten.

Er zal worden gekeken naar de impliciete cognities, expliciete cognities (attitude en intentie), drink motieven, stemming en welke invloed deze constructen hebben op wekelijks alcoholgebruik en binge drinken.

De onderzoeksvragen zijn:

- *In hoeverre beïnvloeden de impliciete cognities drinkgedrag?*
- *In hoeverre beïnvloeden de expliciete cognities drinkgedrag?*
- *Welke drink motieven spelen vooral een rol bij deze groep, zijn dat de interne of externe motieven?*
hypothese: waarschijnlijk zijn Social en Conformity (de externe motieven) belangrijker.
- *Heeft de stemming waar iemand zich op dat moment in bevindt invloed op de cognities?*
hypothese: de verwachting is dat mensen in een positieve stemming anders reageren dan mensen die in een negatieve stemming zitten.
- *Heeft stemming invloed op de drink motieven?*
hypothese: mensen die een positieve stemming hebben scoren hoger op de positieve drink motieven en de mensen met een negatieve stemming scoren hoger op de negatieve drink motieven.
- *Heeft stemming invloed op de relatie tussen Coping en Gedrag?*

Figuur 3: Het model dat zal worden getoetst.



2. Methoden

2.1. *Proefpersonen*

Voor dit onderzoek hebben mannen en vrouwen in de leeftijdsgroep 16-30 jaar een online vragenlijst ingevuld. Van de respondenten was 72,4% vrouw en 27,6% man.

2.2. *Procedure*

De respondenten zijn benaderd via email met de vraag of ze een online vragenlijst over cognities zouden willen invullen. Er is niet verteld dat de vragenlijst over alcohol gaat om te voorkomen dat de respondenten zouden worden geprimed. Deze email is verstuurd naar een groep studenten van de Universiteit Twente en naar een aantal klassen van de Saxion Hogeschool Enschede. Verder is er ook gebruik gemaakt van eigen sociale contacten. De mensen die de vragenlijst hadden ingevuld konden aan het eind email-adressen van anderen opgeven die de vragenlijst ook wel zouden willen invullen, aan deze mensen is de vragenlijst ook verstuurd.

Er is gekozen voor een online onderzoek, omdat op deze manier meer mensen kunnen worden bereikt en omdat bijna iedereen wel in het bezit is van een computer. Iedereen kan op deze manier zelf bepalen wanneer hij/zij de vragenlijst invult en de verwachting is dat er meer mensen een online vragenlijst willen invullen dan een schriftelijke vragenlijst.

Er is de respondenten verteld dat ze na deelname één van de tien bioscoopbonnen kunnen winnen.

2.3. *Vragenlijsten*

Er zijn een aantal vragenlijsten gebruikt voor dit onderzoek. De Zin aanvul test (ZAT) is hier gebruikt om de impliciete cognities over alcohol te meten. De Positive And Negative Affect Schedule (Panas) is hier gebruikt om de stemming te meten waar iemand zich op dat moment in bevindt. De Drinking Motives Questionnaire Revised Short Form (DMQ-R-SF), meet de vier drink motieven en om het drinkgedrag te meten is een deel van het Trimbos-peilstation onderzoek (2003) gebruikt. Verder meten de laatste vragen de attitude en de intentie van zowel wekelijks gebruik als binge drinken.

Om de respondenten niet te primen is er begonnen met de niet-alcohol gerelateerde vragen van de ZAT en Panas, daarna kwamen de DMQ-R-SF de alcohol-gedrag vragen en de attitude en intentie vragen.

2.3.1 Demografische gegevens

Van de 102 personen hebben 76 mensen de vragenlijst volledig ingevuld. De leeftijd van de respondenten ligt tussen 16-30 jaar, waarvan WO: 47,4%, HBO: 43,4%, MBO: 1,3%, VWO: 5,3%, HAVO: 1,3% en VMBO: 1,3%.

De demografische gegevens worden in tabel 2 samengevat.

Tabel 2

Demografische gegevens

		Man	Vrouw	Totaal
Opleiding	Vmbo	0	1	1
	Havo	0	1	1
	Vwo	0	4	4
	Mbo	1	0	1
	Hbo	9	24	33
	Wo	11	25	36
Totaal		21	55	76

2.3.2 Zin aanvul test

De zin aanvul test is in dit onderzoek gebruikt om de impliciete cognities over alcohol te meten. De ZAT test bestaat uit 20 zinnen die moeten worden afgemaakt met het eerste wat in je opkomt, zoals in het weekend... , Als ik zenuwachtig ben... etc. De zinnen zijn gescoord met 0 als de antwoorden niks met alcohol te maken hebben, 1 als er een alcohol gerelateerd woord in voorkomt en 2 als er twee of meer alcohol gerelateerde woorden in voorkomen. Een hoge score zou hier betekenen dat diegene een grotere kans heeft op risicogedrag.

2.3.3 Panas

De Panas (Watson, Clark & Tellegen, 1988) is een vragenlijst met 20 items die twee dimensies van stemming meet, namelijk positief en negatief affect. Positieve affectiviteit (PA) geeft weer hoe enthousiast, energiek en alert een persoon is. Negatieve affectiviteit (NA) is meer een afspiegeling van schuldgevoelens, angst, vijandigheid en nervositeit (Crawford & Hendry, 2004). In deze vragenlijst zijn de PA items: geïnteresseerd, opgewonden, sterk, enthousiast, trots, alert, geïnspireerd, vastbesloten, oplettend en actief. De NA items zijn: ontdaan, overstuurd, schuldig, angstig, vijandig, geïrriteerd,

beschaamd, zenuwachtig, nerveus en bang. Er kon worden geantwoord op een 5-punt schaal (1:niet – 5:heel erg). Cronbach's alpha is hier .74.

2.3.4 DMQ-R-SF

De eerste DMQ is ontwikkeld in 1992 (Cooper et. al., 1992). De eerste versie bevat drie drink motieven die worden gemeten aan de hand van 15 items en is gevalideerd op volwassenen. Later werd de DMQ-Revised ontwikkeld die ook geschikt is voor adolescenten en jongvolwassenen. Aan de DMQ-R is een vierde drink-motief toegevoegd (Conformity), want uit onderzoek is gebleken dat dit motief belangrijk is bij studenten (MacLean & Lecci, 2000), deze vragenlijst heeft 20 items. De Nederlandse verkorte versie van de DMQ-R (DMQ-R-SF) is in dit onderzoek gebruikt (Huiberts & Lemmers, 2009).

De DMQ-R-SF meet de aanwezigheid van de vier drink motieven aan de hand van 12 vragen, waarop antwoord moest worden gegeven op de vraag; Waarom drink jij? Dit ging met een 5-punt schaal (1: nooit - 5: altijd). De vragen voor Enhancement zijn: omdat ik me dan lekker voel, omdat het me een kick geeft, omdat ik me dan vrolijk voel. Voor Coping: omdat het me helpt als ik me rot voel, om me beter te voelen als ik een slecht humeur heb, om mijn problemen te vergeten. Voor Social: om van een feest te genieten, omdat alcohol uitgaan leuker maakt, om iets speciaals te vieren. Voor Conformity: zodat ik geen commentaar van mijn vrienden krijg omdat ik niet drink, om bij een groep te horen die ik leuk vind, om me niet buiten gesloten te voelen.

Over deze items is een betrouwbaarheidsanalyse uitgevoerd en Cronbach's alpha is .89. Per subschaal zijn de alpha's; Enhancement .84, Social .85, Coping .89, Conformity .80.

2.3.5 Alcoholgebruik

De vragen die het gedrag met betrekking tot alcoholgebruik meten komen uit het Trimbos peilstations-onderzoek vragenlijst VO 2003. Deze vragen meten hoeveel iemand wekelijks drinkt en ook of iemand aan binge drinken doet. De vijf vragen waren allen multiple choice vragen. De scores op deze vragen houden in dat hoe hoger de score, hoe meer risicogedrag er wordt vertoond.

De vraag over binge drinken is; hoe vaak heb je de afgelopen 4 weken zes of meer drankjes gedronken bij een gelegenheid? De vragen voor wekelijks alcoholgebruik zijn; Op hoeveel van de vier doordeweekse dagen drink je meestal alcohol? Hoeveel glazen, flesjes of blikjes alcohol drink je dan meestal op zo'n doordeweekse dag? Op hoeveel dagen van de drie weekend dagen drink je

meestal alcohol? hoeveel glazen, flesjes of blikjes drink je dan meestal op zo'n weekend dag?

2.3.6 *Attitude*

De attitude van zowel binge drinken als wekelijkse alcoholgebruik zijn beide met drie vragen gemeten die kunnen worden beantwoord aan de hand van een 7-punt schaal. De vraag voor binge drinken is; wanneer ik op een avond meer dan 5 glazen alcohol drink vind ik dat.. (1:slecht-7:goed), (1:onprettig-7:prettig) en (1:vies-7:lekker). Voor wekelijks alcoholgebruik was de vraag; Wanneer ik meer dan 14/21 glazen alcohol per week drink, vind ik dat... Deze vraag heeft dezelfde antwoord mogelijkheden als binge drinken.

De alpha's bij deze vragen zijn bij binge drinken .88 en bij wekelijks gebruik .92.

2.3.7 *Intentie*

Ook de Intentie van zowel binge drinken als wekelijkse alcoholgebruik zijn gemeten met drie vragen. Deze zijn beantwoord op een 5-punt schaal (1:helemaal mee oneens - 5:helemaal mee eens). De vragen voor binge drinken zijn; ik ben van plan in de toekomst niet meer dan 5 glazen alcohol te drinken op een avond, Ik verwacht dat ik in de toekomst niet meer dan 5 glazen alcohol op één avond zal drinken en Ik wil in de toekomst niet meer dan 5 glazen alcohol op één avond drinken. Voor wekelijks alcoholgebruik zijn de vragen; Ik ben van plan in de toekomst niet meer dan 14/21 glazen alcohol te drinken in één week, Ik verwacht dat ik in de toekomst niet meer dan 14/21 glazen alcohol zal drinken in één week en Ik wil in de toekomst niet meer dan 14/21 glazen alcohol drinken in één week. Ook deze vragen hebben dezelfde antwoord mogelijkheden.

De alpha's bij deze vragen zijn bij zowel binge drinken als wekelijks alcoholgebruik .96. Ook voor de attitude en intentie vragen geldt weer, hoe hoger de score, des te groter de kans op risicogedrag.

2.4. *Data-analyse*

De vragen en antwoorden van de 102 respondenten zijn ingevoerd in SPSS 18, waarna alle onvolledige vragenlijsten zijn verwijderd. Bij de 76 overgebleven vragenlijsten zijn de volgende analyses uitgevoerd.

Als eerste zijn betrouwbaarheidsanalyses uitgevoerd op de afzonderlijke constructen uit de vragenlijst om te zien of de interne consistentie voldoende is. Verder zijn de beschrijvende variabelen berekend, namelijk de range, de minimum en maximum score, het gemiddelde en de standaarddeviatie. Hierna

zijn de Pearson correlaties berekend van beide gedragingen met de cognities, stemming en de vier drink motieven. Als laatste zijn hiërarchische regressieanalyses uitgevoerd.

3. Resultaten

3.1. Beschrijvende variabelen:

In Tabel 3 staan de range, minimum score, maximum score, gemiddelde en standaarddeviaties die zijn berekend voor alle constructen uit de vragenlijst.

Tabel 3
Beschrijvende variabelen

	Range	Minimum	Maximum	Mean	S.D
GedragWeek	(0-104)	0	72	6.56	9.69
GedragBinge	(0-9)	0	9	1.36	2,04
ZATscore	(0-40)	0	6	1.01	1.17
PANAS	(0-80)	35	75	52.38	8,47
ENHANCE	(0-12)	0	11	3.41	2.96
COPING	(0-12)	0	10	1.24	2.17
SOCIAL	(0-12)	0	11	5.37	3.35
CONFORM	(0-12)	0	7	.64	1.37
ATTbinge	(0-18)	0	15	6.50	4.60
INTbinge	(0-12)	0	12	5.47	4.49
ATTweek	(0-18)	0	12	3.66	3,74
INTweek	(0-12)	0	12	3.12	3.64

In tabel 3 is te zien dat de gemiddelde ZATscore laag is, wat inhoud dat er niet veel alcohol gerelateerde woorden zijn gerapporteerd. Als er wordt gekeken naar de drink motieven, kan worden gezegd dat niet veel mensen drinken om Coping of Conformity redenen. Verder is ook te zien dat de gemiddelden van de attitude en intentie lager zijn bij wekelijks gebruik vergeleken met binge drinken, wat kan betekenen dat deze groep meer neigt naar binge drinken dan zwaar drinken.

3.2. Correlaties

Hieronder staan de correlaties tussen de verschillende constructen. In tabel 4 staan de correlaties van de gedrag score met de impliciete en expliciete cognities die betrekking hebben op wekelijks alcoholgebruik, de Panas score en de drink motieven. In tabel 5 staan dezelfde constructen, maar dan met betrekking tot binge drinken.

Tabel 4:

Correlaties gedrag, cognities, stemming en drink motieven bij wekelijks gebruik

	GedragW	ZATscore	ATTweek	INTweek	Panas
GedragW	1				
ZATscore	.18	1			
ATTweek	.35**	.27*	1		
INTweek	.23*	.22	.52**	1	
Panas	-.01	.02	-.12	-.14	1
ENHANCE	.45**	.19	.21	.09	-.22
COPING	.08	.00	.10	.01	-.31**
SOCIAL	.51**	.34**	.25*	.14	-.12
CONFORM	.14	.23*	.21	.13	-.24*

** . Correlatie is significant bij een niveau van .01 (2-tailed).

* . Correlatie is significant bij een niveau van .05 (2-tailed).

Tabel 5

Correlaties gedrag, cognities, stemming en drink motieven bij binge drinken

	GedragB	ZATscore	ATTbinge	INTbinge	Panas
GedragB	1				
ZATscore	.26*	1			
ATTbinge	.51**	.34**	1		
INTbinge	.51**	.20	.68**	1	
Panas	-.03	.02	-.14	-.13	1
ENHANCE	.42**	.19	.51**	.36*	-.22
COPING	.22	.00	.26*	.06	-.31**
SOCIAL	.53**	.34**	.60**	.40*	-.12
CONFORM	.19	.23*	.23*	.19	-.24*

** . Correlatie is significant bij een niveau van .01 (2-tailed).

* . Correlatie is significant bij een niveau van .05 (2-tailed).

Correlaties gedrag en impliciete cognities

Bij wekelijks alcoholgebruik (tabel 4) is de zien dat de ZATscore niet correleert met het gedrag (.18). Dit betekend dat in dit geval iemand niet hoger scoort op de ZAT wanneer hij/zij wekelijks meer alcohol gebruikt. Bij binge drinken (tabel 5) correleert de ZATscore wel met het gedrag, namelijk .26. Dit betekent dat de mensen die meer alcohol gerelateerde woorden hebben gerapporteerd in dit geval ook meer aan binge drinken doen. Deze correlatie is significant bij .05.

Correlaties gedrag en expliciete cognities

In tabel 4 correleert het gedrag positief met de attitude (.35) en intentie (.23) bij wekelijks alcoholgebruik, dit zou kunnen betekenen dat mensen die hoger scoren op de attitude en intentie vragen, wekelijks ook meer alcohol gebruiken. De attitude bij wekelijks gebruik correleert (zoals verwacht) ook positief met de intentie van wekelijks gebruik, namelijk .52, dit is in lijn met de TRA en TPB. Al deze bovenstaande correlaties zijn significant bij een niveau van .01, behalve de intentie deze is significant bij .05.

In tabel 5 correleert het gedrag met zowel de attitude van binge drinken (.51) als met de intentie van binge drinken (.51). Dit betekent dat de mensen die

hebben aangegeven dat ze aan binge drinken doen, hoger scoren op de attitude en intentie vragen van binge drinken.

Correlaties impliciete cognities en expliciete cognities

In tabel 4 correleert de ZATscore positief met de attitude bij wekelijks alcoholgebruik (.27), maar niet met de intentie van wekelijks gebruik. Deze correlatie is significant bij een niveau van .05. Dit houdt in dat mensen die hoog scoren op de attitude vragen ook meer alcohol gerelateerde antwoorden gaven bij de ZAT.

In tabel 5 correleert de ZATscore weer positief met de attitude bij binge drinken (.34), maar niet met de intentie. Deze correlatie is significant bij een niveau van .01. Ook dit houdt weer in dat de mensen die hoog scoren op de attitude vragen ook meer alcohol gerelateerde antwoorden gaven bij de ZAT.

Correlaties gedrag en drink motieven

In beide tabellen is te zien dat het gedrag heel duidelijk correleert met twee van de vier drink motieven. Bij wekelijks alcoholgebruik is dit, Social (.51) en Enhancement (.45) en bij binge drinken, Social (.53) en Enhancement (.42). Allen zijn significant bij een niveau van .01. Dit betekent dat de mensen die hier aangeven dat ze aan binge drinken doen en/of wekelijks veel alcohol gebruiken, dit vooral doen voor Sociale of Enhancement redenen.

Correlaties impliciete en expliciete cognities en drink motieven

In beide tabellen is te zien dat de ZATscore positief correleert met het drink motief Social (.34) en met het drink motief Conformity (.23), dit kan inhouden dat de mensen die meer alcohol woorden hebben gerapporteerd bij de ZAT, vaker drinken om Social of Conformity redenen. Bij Social is de correlatie significant bij een niveau van .01, bij Conformity is de correlatie significant bij .05.

In tabel 4 is te zien dat de attitude bij wekelijks alcoholgebruik correleert met het drink motief Social, namelijk .25. Dit kan inhouden dat mensen die hoog scoren op de attitude vragen vooral drinken om sociale redenen. Deze correlatie is significant bij een niveau van .05. De intentie correleert bij wekelijks gebruik met geen enkel drink motief.

In tabel 5 is te zien dat de attitude bij binge drinken correleert met alle drink motieven, namelijk Social (.60), Enhancement (.51), Coping (.26) en Conformity (.23). Enhancement en Social zijn significant bij een niveau van .01 en Coping en Conformity bij .05. De intentie correleert hier wel met zowel Social (.40) als Enhancement (.36). Beide zijn significant bij een niveau van .01. Dit

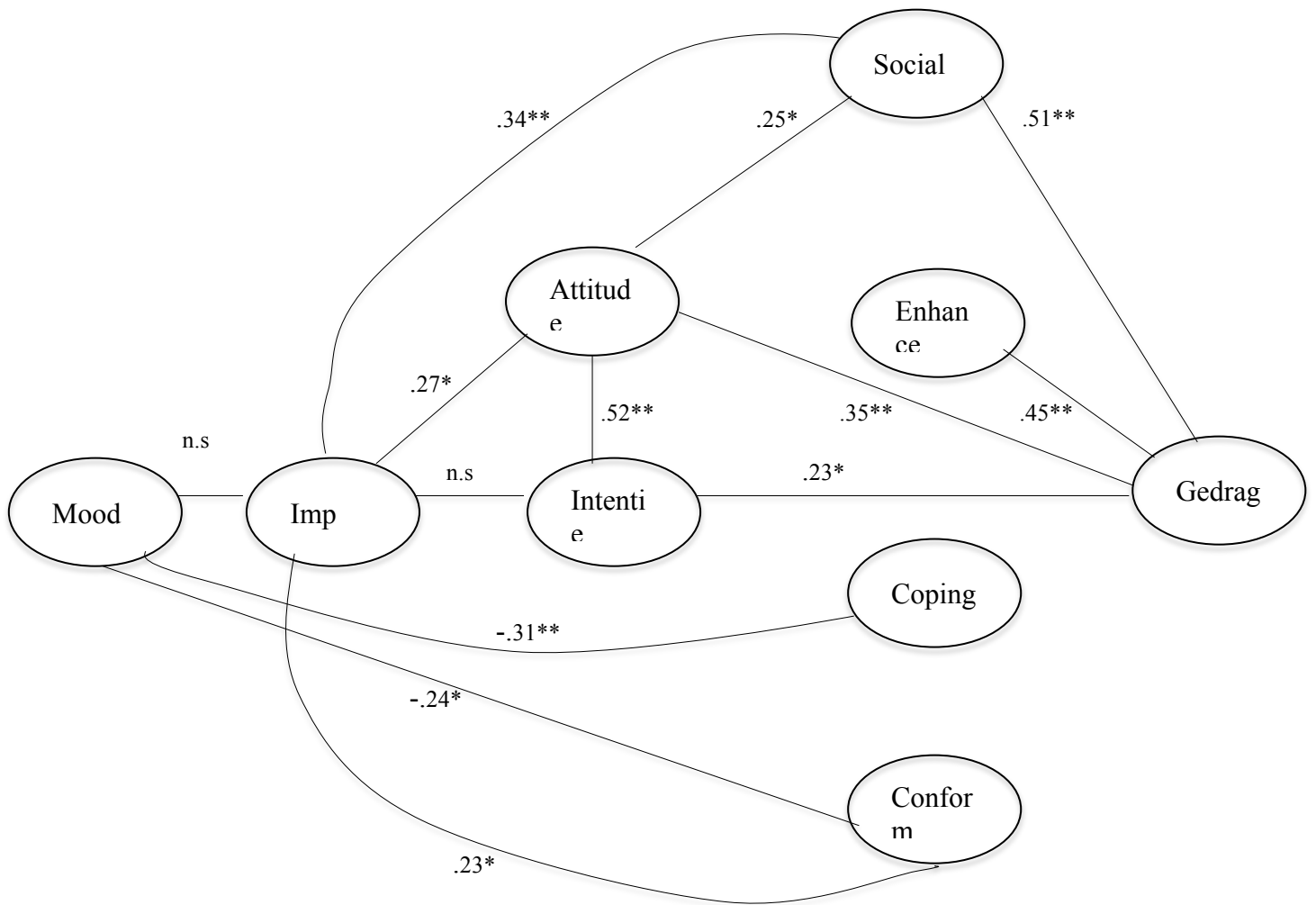
betekent dat mensen die hoog scoren op de intentie vragen van binge drinken ook aangeven te drinken om Social of Enhancement redenen.

Correlaties stemming en drink motieven

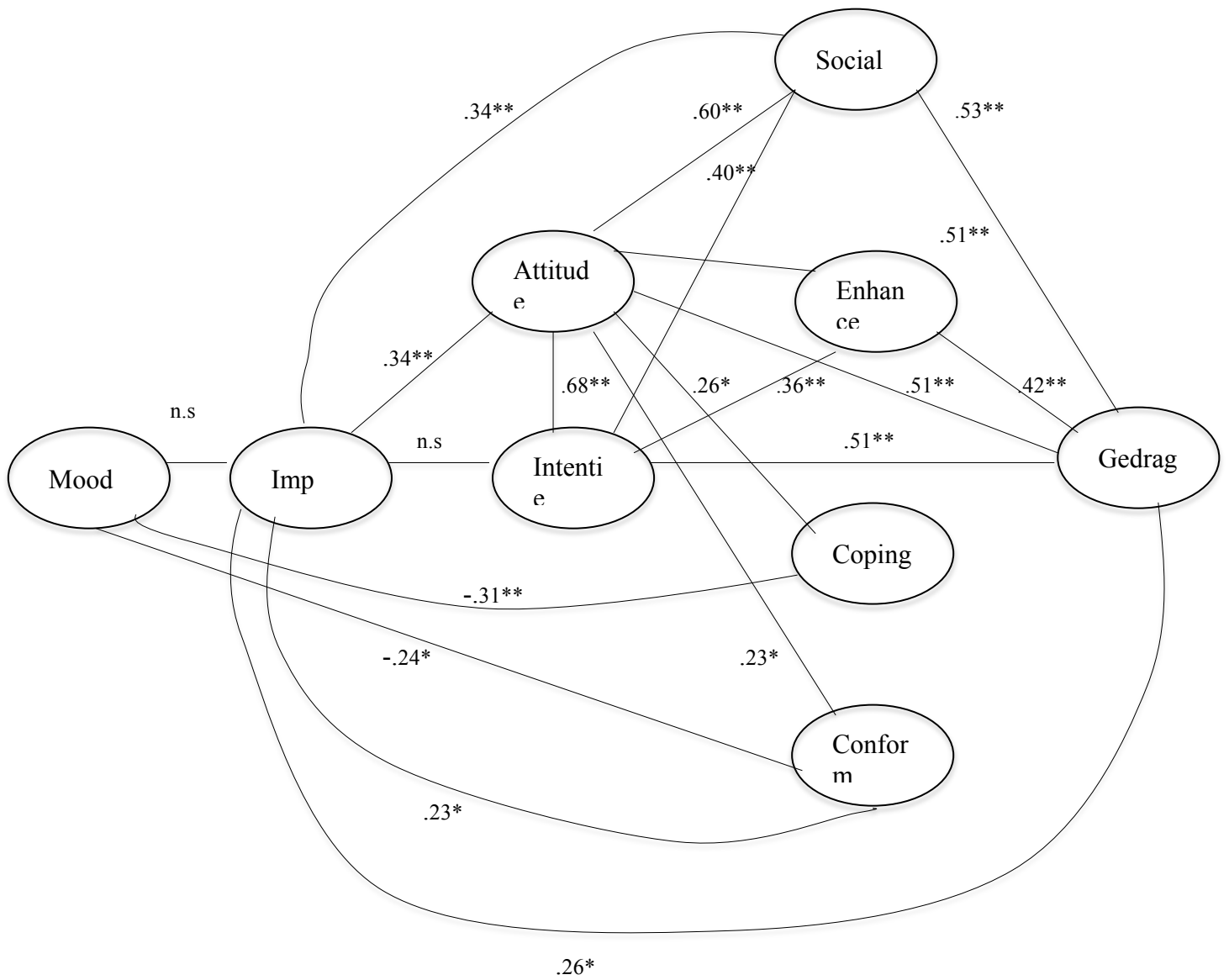
In beide tabellen is te zien dat de stemming negatief correleert op zowel Coping (-.31) als Conformity (-.24), dit betekent dat mensen die in een positieve stemming zitten aangeven minder te drinken om Coping of Conformity redenen. De correlatie van Coping is significant bij een niveau van .01 bij Conformity .05.

De gevonden correlaties staan in figuur 4 en 5

Figuur 4
correlaties bij wekelijks gebruik



Figuur 5
correlaties bij binge drinken



3.3. Hiërarchische Regressieanalyse

Met behulp van een hiërarchische regressieanalyse is nagegaan in hoeverre de constructen het gedrag verklaren. Wekelijks alcoholgebruik (tabel 6) en Binge drinken (tabel 7) zijn hier dus de afhankelijke variabelen.

In tabel 6 is de attitude als eerste als onafhankelijke variabele genomen, daarna zijn naast de attitude score ook Social en Enhancement toegevoegd en in het laatste blok is intentie toegevoegd. Er is gekozen voor deze drie stappen, omdat uit de correlaties is gebleken dat deze constructen positief correleren met wekelijks alcoholgebruik.

In tabel 7 is begonnen met de ZATscore en in blok 2 is de attitude toegevoegd, in blok 3 zijn Social en Enhancement toegevoegd en als laatste is ook hier weer intentie toegevoegd. Ook hier is voor deze stappen gekozen, omdat deze constructen positief correleren met binge drinken.

Tabel 6

Regressieanalyse met wekelijks gebruik als afhankelijke variabele

		β	R2	df	F	p	R2 change
Blok 1	ATTweek	.35**	.12	1	10.06	0.002	.12
Blok 2	ATTweek	.23*	.31	3	10.94	0.000	.19
	SOCIAL	.37*					
	ENHANCE	.09					
Blok 3	ATTweek	.20	.32	4	8,19	0.000	.01
	SOCIAL	.37*					
	ENHANCE	.10					
	INTweek	.06					

** . Correlatie is significant bij een niveau van .01 (2-tailed).

* . Correlatie is significant bij een niveau van .05 (2-tailed).

In blok 1 (tabel 6) is de attitude significant bij een niveau van .01 en verklaard 12% van de variantie van de gedrag score. In blok 2 zijn de drink motieven Social en Enhancement toegevoegd, deze 3 constructen verklaren 31% van de variantie van de gedrag score. Social en Enhancement voegen dus 19% toe aan de attitude score. In de laatste stap wordt behalve de attitude, Social en

Enhancement ook de intentie toegevoegd. Dit construct verhoogd de variantie met 1%. Al deze constructen verklaren in totaal 32% van de variantie van de score wekelijks alcoholgebruik. Belangrijk zijn hier vooral de attitude en het drink motief Social, want samen verklaren ze bijna 31%. Dit houdt in dat de attitude en het drink motief Social belangrijk zijn als het gaat om het verklaren van het wekelijkse alcoholgebruik bij studenten.

Tabel 7

Regressieanalyse met binge drinken als afhankelijke variabele

		β	R2	df	F	p	R2 change
Blok 1	ZATscore	.26*	.07	1	5.27	0.024	.07
Blok 2	ZATscore	.09	.27	2	13.68	0.000	.20
	ATTbinge	.48**					
Blok 3	ZATscore	.04					
	ATTbinge	.30*	.34	4	9.24	0.000	.07
	SOCIAL	.38*					
	ENHANCE	-.05					
Blok 4	ZATscore	.05					
	ATTbinge	.08	.39	5	9,15	0.000	.05
	SOCIAL	.39*					
	ENHANCE	-.07					
	INTbinge	.31*					

** . Correlatie is significant bij een niveau van .01 (2-tailed).

* . Correlatie is significant bij een niveau van .05 (2-tailed).

In blok 1 (tabel 7) is de ZATscore significant bij een niveau van .05 en verklaard 7% van de variantie van de gedrag score. In blok 2 is de attitude toegevoegd. De ZAT en de attitude verklaren samen 27% van de variantie van de gedrag score. In het derde blok zijn Social en Enhancement toegevoegd, al deze constructen verklaren samen 34% van de variantie van de gedrag score. De twee drink motieven voegen dus 7% toe aan de ZATscore en attitude. Bij de laatste stap is net als in tabel 6 de intentie toegevoegd, deze voegt hier 5% toe. In totaal verklaren deze constructen 39% van de variantie van de gedrag score. Net zoals

bij tabel 6 zijn hier de attitude en het sociale drink-motief vooral van belang, want ze verklaren hier namelijk 28%. Dit houdt in dat vooral het drink motief Social en de expliciete cognities van binge drinken belangrijk zijn bij het verklaren van binge drinkgedrag.

3.3.1 Moderatie

Zoals in de inleiding al is vermeld drinken Coping gemotiveerde mensen om met negatieve emoties om te gaan. In Tabel 5 is te zien dat de correlatie tussen Coping en binge gedrag bijna significant is (.22) en omdat de Panas negatief correleert met Coping is ervoor gekozen om nog een regressieanalyse uit te voeren om te kijken of stemming misschien invloed heeft op de relatie tussen Coping op binge gedrag. Dit is gedaan door eerst de variabelen te centreren en daarna is de nieuwe voorspeller (Panas*Coping) berekend. In blok 1 zijn de Panas score en Coping als onafhankelijke variabelen genomen, in blok 2 is naast de Panas en Coping ook de nieuwe voorspeller PanasCoping toegevoegd. Binge drinkgedrag is hier de afhankelijke variabele.

Tabel 8

Moderatie regressieanalyse met binge gedrag als afhankelijke variabele

		β	R2	df	F	p	R2 change
Blok 1	Panas	.04	.05	2	1.899	0.157	.05
	Coping	.23					
Blok 2	Panas	.13	.16	3	4.475	0.006	.11
	Coping	.51**					
	PanasCoping	.42**					

** . Correlatie is significant bij een niveau van .01 (2-tailed).

In blok 1 (tabel 8) is geen van de variabelen significant. In blok 2 zijn zowel Coping (.51) als de interactieterm PanasCoping (.42) significant, beide bij een niveau van .01. Dit zou kunnen inhouden dat stemming het gedrag kan beïnvloeden bij mensen die drinken om Coping redenen.

4. Discussie

Dit onderzoek is uitgevoerd om een beter beeld te krijgen van het alcoholgebruik bij studenten. Uit eerder onderzoek is gebleken dat student meer drinken dan niet-studerende leeftijdsgenoten (Maalsté, 2000) en omdat probleem drinken vaak op jonge leeftijd begint is het vooral van belang om de determinanten van alcoholgebruik bij deze groep te onderzoeken.

Dit onderzoek heeft de volgende onderzoeksvragen;

- *In hoeverre beïnvloeden cognities drinkgedrag?*
- *In hoeverre beïnvloeden de expliciete cognities attitude en intentie drinkgedrag?*
- *Welke drink motieven spelen vooral een rol bij deze groep, zijn dat de interne of externe motieven?*
- *Heeft de stemming waar iemand zich op dat moment in bevindt invloed op de cognities?*
- *Heeft stemming invloed op de drink motieven?*
- *Heeft stemming invloed op de relatie tussen Coping en Gedrag?*

In hoeverre beïnvloeden impliciete cognities drinkgedrag?

De impliciete cognities zijn in dit onderzoek gemeten met de zin aanvul test. Aan de correlaties is te zien dat de ZATscore correleert met binge drinken, namelijk .26, maar niet met wekelijks alcoholgebruik.

Uit de regressieanalyse bij binge drinken blijkt dat de ZATscore maar 7% van de variantie van binge drinkgedrag verklaard. Dit zou kunnen betekenen dat de impliciete cognities hier alleen van belang zijn bij binge drinken, dit is echter niet in lijn met eerder onderzoek. Want uit eerdere onderzoeken (Rooke, Hine & Thorsteinsson, 2008) is gebleken dat de impliciete cognities een belangrijke rol spelen in het verklaren en voorspellen van alcoholgebruik. De resultaten van dit onderzoek zouden kunnen komen doordat er maar weinig alcohol gerelateerde woorden zijn gerapporteerd in de ZAT. Dit zou kunnen komen doordat de ZAT maar een aantal zinnen bevat die iets met alcohol te maken hebben. Het zou daarom verstandig zijn om de ZAT aan te passen en er meer alcohol gerelateerde zinnen in te plaatsen wanneer het gebruikt wordt om alcohol cognities te meten.

Een andere reden waarom de ZAT alleen correleert met Binge drinken kan zijn, omdat binge drinken meestal gebeurt tijdens feestjes, uitgaan en sociale situaties en het daarom logisch is dat de mensen die aan binge drinken doen bij

deze zinnen juist alcohol woorden rapporteren, omdat ze "gewend" zijn te drinken tijdens deze situaties.

In hoeverre beïnvloeden expliciete cognities drinkgedag?

De expliciete cognities die hier zijn gemeten zijn attitude en intentie voor zowel wekelijks alcoholgebruik als binge drinken. De beide expliciete cognities correleren positief met wekelijks en binge gedrag, namelijk de attitude bij wekelijks gebruik (.35) en bij binge drinken (.51). De intentie bij wekelijks gebruik (.23) en bij .51 binge drinken (.51). Uit de correlaties blijkt dat de expliciete cognities belangrijk zijn voor zowel wekelijks alcoholgebruik als binge drinken, alleen zijn de correlaties wel hoger bij binge drinken. Uit de regressieanalyse blijkt dat de attitude bij wekelijks gebruik de verklaarde variantie met 12% verklaard. De intentie voegt samen met attitude, Social en Enhancement in dit geval maar 1% toe.

Bij binge drinken verhoogd de attitude samen met de ZATscore de verklaarde variantie met 20%, namelijk van 7% naar 27%. Wel is hier opvallend dat in Blok 2 de beta van de ZATscore omlaag gaat, van .26 naar .09. Dit kan betekenen dat er in dit geval veel overlap is tussen de impliciete en expliciete cognities. De intentie voegt hier samen met de ZAT, attitude, Social en Enhancement maar 5% toe. Aan deze resultaten is te zien dat de attitude hier een belangrijke rol speelt bij zowel wekelijks alcoholgebruik als bij binge drinken.

In dit onderzoek zijn de impliciete cognities eigenlijk alleen van belang bij binge drinken, dit zou kunnen komen door de eerder genoemde nadelen van de ZAT test. Uit deze resultaten blijkt echter ook dat de expliciete cognities hier erg belangrijk zijn bij zowel wekelijks alcoholgebruik als bij binge drinken en omdat de scores van de attitude en intentie iets hoger liggen bij binge drinken kan er worden gezegd dat deze groep wellicht meer kans loopt om te gaan binge drinken dan zwaar drinken.

Welke drink motieven spelen vooral een rol bij deze groep?

Uit eerder onderzoek is aangetoond dat de drink motieven direct invloed hebben op gedrag (Cox en Klinger, 1988). Aan de in dit onderzoek uitgevoerde correlaties is te zien dat twee van de vier drink motieven positief correleren met beide gedragingen, namelijk bij wekelijks gebruik; Social (.51) en Enhancement (.45) en bij binge drinken; Social (.53) en Enhancement (.42). Allen zijn significant bij een niveau van .01.

In de regressieanalyse (tabel 6) is te zien dat de twee drink motieven samen met de attitude de verklaarde variantie met 19% verhogen bij wekelijks

gebruik, namelijk van 12% naar 31%. De beta van Social is significant (.37), maar van Enhancement niet (.09), wat kan betekenen dat deze groep vaker drinkt om Sociale redenen.

Bij binge drinken verhogen de drink motieven samen met de ZATscore en attitude de verklaarde variantie met 7%, namelijk van 27% naar 34%. Ook hier is alleen de beta van Social significant (.43). Dit zou kunnen betekenen dat wanneer mensen positief tegenover binge drinken staan dit vooral komt door hun cognities, want de ZAT score en de attitude verklaren in totaal 27%, maar dat bij wekelijks alcoholgebruik het drink motief Social vooral van belang is.

Deze cijfers veronderstellen dat met betrekking tot drinkgedrag Enhancement maar vooral het drink motief Social belangrijk zijn bij het alcoholgebruik van studenten.

Heeft de stemming invloed op de cognities?

Er is tot op heden weinig onderzoek gedaan naar de relatie tussen alcoholgebruik en stemming, maar er zijn aanwijzingen dat stemming effect heeft op alcoholgebruik en daarom is er in dit onderzoek gekeken of de stemming invloed heeft op alcohol gerelateerde cognities. Voor het meten van de stemming is gebruikgemaakt van de PANAS. In het model dat getoetst is werd verwacht dat de stemming waar iemand zich op dat moment in bevindt invloed zou hebben op de impliciete cognities, deze veronderstelling blijkt niet juist. De Panas score correleert niet met de ZAT score en ook niet met de attitude en intentie van zowel wekelijks alcoholgebruik als binge drinken.

Dit zou kunnen komen doordat de Panas misschien niet de juiste keuze was om de stemming van iemand te meten, want de Panas meet de stemming waar iemand in zit op het moment dat de vragenlijst wordt ingevuld en de expliciete cognitieve vragen gaan over de toekomst. Verder gaan de alcoholgedrag vragen over het verleden en de drink motieven meten het alcohol gebruik van iemand in het algemeen. Verder is de Panas in dit onderzoek meteen na de ZAT ingevuld en dus voor de alcohol vragen. In veel andere onderzoeken (Grant et al., 2007) wordt de stemming juist gemeten na de alcohol vragen. Dit is misschien een betere manier, omdat de proefpersonen tijdens het invullen van de alcohol vragen gaan nadenken over situaties waar ze alcohol gebruiken en hierdoor zullen ze waarschijnlijk in een meer vergelijkbare stemming belanden.

Voor de volgende keer zou het dus beter zijn om de Panas later af te nemen of om een ander meetinstrument te gebruiken

Heeft stemming invloed op de drink motieven?

Behalve invloed op cognities werd ook verwacht dat de stemming invloed zou hebben op de drink motieven. De hypothese was namelijk, mensen die een positieve stemming hebben scoren hoger op de positieve drink motieven (Enhancement en Social) en mensen met een negatieve stemming scoren hoger op de negatieve drink motieven (Coping en Conformity). De Panas score correleert hier negatief met zowel Coping (-.31) als Conformity (-.24). Coping was echter significant bij een niveau van .01 en Conformity bij .05. Er zijn geen significante correlaties gevonden met Enhancement en Social. Deze resultaten kunnen betekenen dat mensen die hoog scoren op stemming en dus in een positieve stemming zitten, minder vaak alcohol drinken voor Coping of Conformity redenen. Uit de correlaties blijkt echter niet dat mensen die in een positieve stemming zitten vaker drinken voor Enhancement (-.22) of Social (-.12) redenen. Uit de correlaties blijkt wel dat alcoholgebruik vooral het gevolg is van Enhancement en Social. Dit zou kunnen komen omdat er in dit onderzoek maar één Panas score is gebruikt, namelijk de totaal score. Achteraf gezien zou deze onderzoeksvraag beter kunnen worden beantwoord wanneer er van de Panas twee scores zouden zijn gebruikt, namelijk positief en negatief. Verder kunnen deze resultaten ook te wijten zijn aan de nadelen van de Panas die hierboven zijn genoemd.

Heeft stemming invloed op de relatie tussen Coping en Gedrag?

Omdat er een significante negatieve correlatie is gevonden tussen stemming en Coping (-.31) en stemming en Conformity (-.24) is er een regressieanalyse uitgevoerd om te kijken of stemming modereert tussen Coping en gedrag. Er is gekozen voor Coping, omdat Coping gemotiveerde drinkers alcohol gebruiken om met negatieve emoties om te gaan, maar ook omdat uit de correlaties van tabel 5 blijkt dat Coping maar net niet correleert met binge gedrag (.22). Uit de resultaten van tabel 8 blijkt dat Coping (.51) en de interactieterm (.42) significant zijn, maar de Panas score niet (.13). Dit zou kunnen betekenen dat stemming het gedrag zou kunnen beïnvloeden bij mensen die aangeven dat ze drinken om Coping redenen. Verder zou het hier ook verstandig zijn om dit met een ander meetinstrument te onderzoeken.

Beperkingen van dit onderzoek:

Bij dit onderzoek moeten er wel een aantal beperkingen in acht worden genomen. Ten eerste is hier sprake van een survey-onderzoek. Survey's zijn goed te gebruiken bij beschrijvend en exploratief onderzoek, maar zijn minder geschikt

wanneer er geprobeerd wordt causale verbanden aan te tonen. Het gaat immers om een momentopname.

Ten tweede is maar een deel van de respondenten aselekt gekozen. Er is namelijk ook gebruik gemaakt van sociale contacten en de adressen die zijn opgegeven door de mensen die de vragenlijst al ingevuld hadden. Verder zijn er maar weinig alcohol gerelateerde woorden gerapporteerd in de ZAT, dit zou kunnen komen doordat eigenlijk maar weinig zinnen iets te maken hadden met alcohol. Het zou dus beter zijn om de test aan te passen wanneer het gebruikt wordt om alcohol cognities te meten. De attitude vragen voor zwaar drinken en de intentie vragen voor zwaar en binge drinken hadden juist een hele hoge alpha. $>.90$, wat zou kunnen betekenen dat meerdere items precies hetzelfde meten. Ook hier zou het misschien beter zijn om de vragen iets aan te passen en / of nieuwe vragen toe te voegen.

Verder was het een online onderzoek en konden mensen zelf bepalen wanneer en hoe ze de vragenlijst zouden invullen. Er kon dus niet worden gecontroleerd op omgevingsfactoren.

Conclusie:

Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat zowel de cognities als de drink motieven van belang zijn bij het verklaren van alcoholgebruik. Studenten die alcohol drinken lopen een grotere kans op binge drinken dan zwaar drinken en ze gebruiken vooral alcohol om sociale redenen.

5. Referenties

- Ajzen, I. (1985). From intentions to actions: A theory of planned behavior. *Action control: From cognition to behavior*. New York: Springer-Verlag.
- Anderson, P., & Baumberg, B. (2006). *Alcohol in Europe: A public health perspective*. London: Institute of Alcohol Studies.
- Birch, C.D., Stewart, S.H., McKee, S.A., Wall, A., Eisnor, S.J., & Theakston, J.A. (2004). Mood-Induced Increases in Alcohol Expectancy Strength in Internally Motivated Drinkers. *Psychology of Addictive Behaviors, 18*(3), 231–238.
- Birch, C.D., Stewart, S.H., & Zack, M. (2006). Emotion and motive effects on drug-related cognition, in Wiers, R.W., Stacy, A.W. (red.), *Handbook on Implicit Cognition and Addiction* (pp.267-280). Thousand Oaks, CA: Sage Publishers.
- CBS. (2009). StatLine: gezondheid en welzijn: zelfgerapporteerde leefstijl: gebruik alcoholhoudende dranken (12+): Den Haag/Heerlen: CBS.
- Cooney, N. L., Litt, M. D., Morse, P. A., Bauer, L. O., & Gaupp, L. (1997). Alcohol cue reactivity, negative mood reactivity, and relapse in treated alcoholic men. *Journal of Abnormal Psychology, 106*, 243–250.
- Cooper, M. L., Russell, M., Skinner, J. B., & Windle, M. (1992). Development and validation of a three-dimensional measure of drinking motives. *Psychological Assessment, 4*, 123–132.
- Cooper, M. L. (1994). Motivations for alcohol use among adolescents: Development and validation of a four-factor model. *Psychological Assessment, 6*, 117–128.
- Cooper, M. L., Frone, M. R., Russell, M., & Mudar, P. (1995). Drinking to regulate positive and negative emotions: A motivational model of alcohol use. *Journal of Personality and Social Psychology, 69*, 990-1005.
- Cox, W. M., & Klinger, E. (1988). A motivational model of alcohol use. *Journal of Abnormal Psychology, 97*, 168–180.

- Crawford, J.R., & Hendry, J.D. (2004). The Positive and Negative Affect Schedule (PANAS): Construct validity, measurement properties and normative data in a large non-clinical sample. *British Journal of Clinical Psychology, 43*, 245-265.
- Engels, R.C.M.E., Wiers, R., Lemmers, L., & Overbeek, G. (2005). Drinking motives, Alcohol Expectancies, Self-Efficacy, and Drinking Patterns. *Drug Education, 34*(2), 147-166.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research. Reading, Mass: Addison-Wesley.
- Fishbein M. (1980). A theory of reasoned action: some applications and implications. *University of Nebraska Press, 27*, 65-116.
- Grant, V.V., Stewart, S.H., & Birch, C.D. (2007). Impact of positive and anxious mood on implicit alcohol-related cognitions in internally motivated undergraduate drinkers. *Addictive Behaviors, 32*, 2226-2237.
- Hoeymans, N., Melse, J.M., & Schoemaker, C.G. (2010). Gezondheid en determinanten. Deelrapport van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2010 Van gezond naar beter. RIVM-rapport nr. 270061006. Bilthoven: RIVM.
- Huiberts, A., & Lemmers, L. (2009). Handleiding Watdrinkjij.nl. De achterkant van de jongerendrinktest en de toepassing in de praktijk. Utrecht: Trimbos-instituut.
- Kuntsche, E., & Stewart, S.H. (2009). Why My Classmates Drink: Drinking Motives of Classroom Peers as Predictors of Individual Drinking Motives and Alcohol Use in Adolescence – a Mediational Model. *J Health Psychology, 14*, 536-546.
- Laflin, M. T., Moore-Hirschl, S., Weis, D. L., & Hayes, B. E. (1994). Use of the theory of reasoned action to predict drug and alcohol use. *International Journal of Addiction, 29*, 927-940.
- Maalsté, N. (2000). Ad Fundum! Een blik in de gevarieerde drinkcultuur van het Nederlandse studentenleven. Utrecht: Centrum voor Verslavingsonderzoek.
- MacLean, M.G., & Lecci, L. (2000). A Comparison of Models of Drinking Motives in

- a University Sample. *Psychology of Addictive Behaviors*, 14(1), 83-87.
- Marcoux, B.C., & Shope, J.T. (1997). Application of the Theory of Planned Behavior to adolescent use and misuse of alcohol. *Health Education Research*, 12(3), 323-331.
- Monshouwer, K., Verdurmen, J., van Dorsselaer, S., Smit, E., Gorter, A., & Vollebergh, W. (2008). Jeugd en riskant gedrag 2007. Kerngegevens uit het peilstationsonderzoek scholieren. Roken, drinken, drugsgebruik en gokken onder scholieren vanaf tien jaar. Utrecht: Trimbos-instituut.
- Pieters, S., van der Vorst, H., Engels, R.C. M. E., & Wiers, R. W. (2010). Implicit and explicit cognitions related to alcohol use in children. *Addictive Behaviors*, 35, 471-478.
- Rooke, S.E., Hine, D.W., & Thorsteinsson, E.B. (2008). Implicit cognition and substance use: A meta-analysis. *Addictive Behaviors*, 33, 1314-1328.
- Trimbos-instituut. (2003). Peilstations-onderzoek Vragenlijst voortgezet onderwijs. Utrecht: Trimbos-instituut.
- Wall, A., Hinson, R.E., & Mckee, S. (1998). Alcohol Outcome Expectancies, Attitudes toward Drinking and Theory of Planned Behavior. *Journal of Studies on Alcohol*, 59 (4), 409-419.
- Watson, D., Clark, L.A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measure of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of personality and Social Psychology*, 54, 1063-1070.
- Wiers, R.W., van Woerden, N., Smulders, F.T.Y., & de Jong, P.J. (2002). Implicit and Explicit Alcohol-Related Cognitions in Heavy and Light Drinkers. *Journal of Abnormal Psychology*, 111, 648-658.
- Wiers, R. W., Bartholow, B. D., van den Wildenberg, E., Thush, C., Engels, R. C., Sher, K.J., Grenard, J., Ames, S.L., & Stacy, A.W. (2007). Automatic and controlled processes and the development of addictive behaviors in adolescents: a review and a model. *Pharmacology Biochemistry and Behavior*, 86, 263-283

6. Bijlagen

6.1. Vragenlijst

1. Standaardsectie

DOOR DEZE ENQUÊTE IN TE VULLEN MAAK JE KANS OP EEN BIOSCOOPBON.
ER ZULLEN IN TOTAAL 10 BONNEN WORDEN VERLOOT.

HET IS NIET DE BEDOELING OM TERUG TE KEREN NAAR EEN AL INGEVULDE PAGINA!

1. Leeftijd

2. Geslacht

- Man
- Vrouw

3. Welke opleiding volg je op dit moment, of als je op dit moment geen opleiding volgt, wat heb je als laatste afgerond?

- vmbo
- havo
- vwo
- mbo
- hbo
- wo

2.

MAAK DE ONDERSTAANDE ZINNEN MET HET EERSTE DAT IN JE OPKOMT.

ER ZIJN GEEN GOEDE OF SLECHTE ANTWOORDEN!

1. In het weekend

2. Als ik zenuwachtig ben

3. Bij het uitgaan

4. Als ik wil ontspannen

5. Als ik dorst heb

6. Nadat ik hard heb gewerkt

7. Als ik blij ben

8. In het café

9. Als ik verdrietig ben

10. Als ik met vrienden ben

11. Als ik gestrest ben

12. Bij het eten drink ik

13. Ik vind het gezellig

14. Tijdens een feest

15. Ik vind het niet leuk

16. Als ik wat wil vieren

17. Ik vind het spannend om

18. In de kantine na het sporten

19. Ik vind het leuk om

20. Ik heb spijt van

3.**1. Op dit moment voel ik me....****(kies voor elk item het meest geschikte antwoord)**

	Niet	Een beetje	Matig	Best wel	Heel erg
Geïnteresseerd	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ontdaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opgewonden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Overstuur	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Sterk	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Schuldig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Angstig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vijandig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Enthousiast	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Trots	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Geïrriteerd	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Alert	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Beschaamd	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Geïnspireerd	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Zenuwachtig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vastbesloten	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oplettend	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Nerveus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Actief	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bang	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

4.

1. Waarom drink jij alcohol?

(maak voor elke vraag het rondje zwart dat het dichtst bij jouw antwoord ligt)

	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Omdat ik me dan vrolijk voel	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Om iets speciaals te vieren	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Omdat het me een kick geeft	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Om mijn problemen te vergeten	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Omdat het me helpt als ik me rot voel	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Om me niet buitengesloten te voelen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Om me beter te voelen als ik een slecht humeur heb	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Omdat alcohol uitgaan leuker maakt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Zodat ik geen commentaar krijg omdat ik niet drink	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Omdat ik me dan lekker voel	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Om van een feest te genieten	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Om bij een groep te horen die ik leuk vind	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

5.

1. Hoe oud was je toen je voor het eerst alcohol dronk?

2. Hoe vaak heb je de afgelopen 4 weken ZES OF MEER drankjes (met alcohol) gedronken bij één gelegenheid? (Bijvoorbeeld een feestje of op een avond)

- Nooit
- 1 keer
- 2 keer
- 3 of 4 keer
- 5 of 6 keer
- 7 of 8 keer
- 9 keer of vaker

3. Hoe vaak ben je de afgelopen 4 weken dronken geweest door het drinken van alcohol?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-19	20 of meer
In de laatste 4 weken	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

4. Op hoeveel van de vier doordeweekse dagen (maandag, dinsdag, woensdag, donderdag) drink je meestal alcohol?

- 4 dagen
- 3 dagen
- 2 dagen
- 1 dag
- Minder dan 1 dag
- Ik drink nooit alcohol op doordeweekse dagen

5. Hoeveel glazen, flesjes of blikjes alcohol drink je dan meestal op zo'n doordeweekse dag?

- 11 glazen of meer
- 7-10 glazen
- 6 glazen per dag
- 5 glazen per dag
- 4 glazen per dag
- 3 glazen per dag
- 2 glazen per dag
- 1 glas per dag
- 0 glazen per dag

6. Op hoeveel dagen van de drie weekend dagen drink je meestal alcohol? (dus vrijdag, zaterdag en zondag)?

- 3 dagen
- 2 dagen
- 1 dag
- Minder dan 1 dag
- Ik drink nooit alcohol op weekend dagen

7. Hoeveel glazen, flesjes of blikjes alcohol drink je dan meestal op zo'n weekend dag? (dus vrijdag, zaterdag en zondag)

- 20 glazen of meer per dag
- 15-19 glazen per dag
- 11-14 glazen per dag
- 7-10 glazen per dag
- 6 glazen per dag
- 5 glazen per dag
- 4 glazen per dag
- 3 glazen per dag
- 2 glazen per dag
- 1 glas per dag
- 0 glazen per dag

8. De volgende vragen gaan over meer dan 5 glazen alcohol drinken op één avond.

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik ben van plan in de toekomst niet meer dan 5 glazen alcohol te drinken op één avond	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ik verwacht dat ik in de toekomst niet meer dan 5 glazen alcohol op één avond zal drinken	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ik wil in de toekomst niet meer dan 5 glazen alcohol op één avond drinken	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

9. Wanneer ik op een avond meer dan 5 glazen alcohol drink, vind ik dat...

(maak voor elke vraag het rondje zwart dat het dichtst bij jouw antwoord ligt)

	Slecht						Goed
Ik vind dat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

10. Wanneer ik op een avond meer dan 5 glazen alcohol drink, vind ik dat...

(maak voor elke vraag het rondje zwart dat het dichtst bij jouw antwoord ligt)

	Onprettig						Prettig
Ik vind dat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

11. Wanneer ik op een avond meer dan 5 glazen alcohol drink, vind ik dat...

(maak voor elke vraag het rondje zwart dat het dichtst bij jouw antwoord ligt)

	Vies						Lekker
Ik vind dat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

12. De volgende vragen gaan over meer dan 14/21 glazen alcohol drinken in één week.

Ben je een MAN? ga dan bij de onderstaande vragen uit van 21 glazen!

Ben je een VROUW? ga dan bij de onderstaande vragen uit van 14 glazen!

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik ben van plan in de toekomst niet meer dan 14/21 glazen alcohol te drinken in één week	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ik verwacht dat ik in de toekomst niet meer dan 14/21 glazen alcohol zal drinken in één week	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ik wil in de toekomst niet meer dan 14/21 glazen alcohol drinken in één week	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

13. Wanneer ik meer dan 14/21 glazen alcohol per week drink, vind ik dat...

(maak voor elke vraag het rondje zwart dat het dichtst bij jouw antwoord ligt)

	Slecht						Goed
Ik vind dat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

14. Wanneer ik meer dan 14/21 glazen alcohol per week drink, vind ik dat...
(maak voor elke vraag het rondje zwart dat het dichtst bij jouw antwoord ligt)

Onprettig Prettig

Ik vind dat

15. Wanneer ik meer dan 14/21 glazen alcohol per week drink, vind ik dat...
(maak voor elke vraag het rondje zwart dat het dichtst bij jouw antwoord ligt)

Vies Lekker

Ik vind dat

6.

HEEL ERG BEDANKT VOOR HET INVULLEN VAN DE ENQUÊTE.

ZOALS JE AAN HET BEGIN AL HEBT KUNNEN LEZEN MAAK JE KANS OP EEN BIOSCOOPBON, HIERVOOR MOET JE ECHTER WEL EVEN HIERONDER JE EMAILADRES INVULLEN.

1. mijn emailadres:

WIJ ZIJN NOG OP ZOEK NAAR MEER RESPONDENTEN, ALS JE HIERONDER EMAILADRESSEN INVULT VAN MENSEN DIE TUSSEN DE 16 EN DE 27 JAAR OUD ZIJN MAAK JE NOG MEER KANS OP DE BIOSCOOPBON. ER ZULLEN 10 BONNEN WORDEN VERLOOT!

2. Vul hieronder emailadressen van bekenden tussen de 16 en 27 jaar oud in.

emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>
emailadres:	<input type="text"/>